

Sygn. akt X GC 356/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : SSO Iwona Wańczura

Protokolant: Katarzyna Bocian

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa „**I. (...)**

iK.” Spółki Akcyjnej w Katowicach

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej w W.**

o zapłatę

utrzymuje w całości w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w dniu 8 lipca 2015 r,
sygn. akt X GNc 296/15.

SSO Iwona Wańczura

Sygn. akt X GC 356/15

UZASADNIENIE

Powód „(...)” Spółka Akcyjna

w G. złożył pozew w postępowaniu nakazowym, domagając się orzeczenia nakazem zapłaty, że pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. ma zapłacić na jego rzecz kwotę 89 172,48 zł z ustawowymi odsetkami od 30 listopada 2013 r. (k.30) i kosztami postępowania. Twierdził, że 30 września 2013 r. wystawił i przekazał pozwanemu fakturę nr (...) za realizację kolejnego etapu zamówienia. Po wielu nieformalnych wezwaniach i spotkaniach stron powód wezwał pozwanego do uiszczenia niezapłaconej części należności z wymienionej faktury, lecz należność nie została zapłacona. Pozwany w dniu 18 lutego 2015 r. potwierdził jej uznanie w dokumencie uzgodnienia sald na 31 grudnia 2014 r.

W dniu 8 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie X GNc 296/15 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, uwzględniając powództwo.

W zarzutach pozwany domagał się uchylecia nakazu zapłaty, oddalenia powództwa i zasądzenia od powoda kosztów postępowania. Zarzucał:

- brak należytego umocowania osoby wnoszącej pozew,

- brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym, gdyż niespełnione zostały przesłanki z art. 485 k.p.c. Podniósł, że w dniu 31 lipca 2012 r. po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarł ze Skarbem Państwa – Wojewodą (...) umowę, na mocy której zobowiązał się do wykonania, dostawy i wdrożenia systemów e-Administracja i e-Bezpieczeństwo wraz z dostawą i instalacją sprzętu na potrzeby projektu „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa (...) – część II, administracja rządowa”. W tym samym dniu zawarł umowę z powodem jako podwykonawcą. Przedmiot umowy został podzielony na cztery etapy, z czego przeważająca część prac koncentrowała się w etapie I (instalacja systemu (...)) i etapie III (implementacja systemu (...)). Pierwszy etap został zakończony w terminie, choć obciążony był szeregiem braków i usterek, co strony potwierdziły w protokole odbioru z 31 stycznia 2013 r. W trakcie wykonywania kolejnych etapów prac, w szczególności etapu IIIa pojawiły się pierwsze trudności – system nie działał prawidłowo, był niestabilny, przekroczony został termin jego zakończenia. Powód był dwukrotnie wezwany do podpisania protokołu usterek i zobowiązania się do ich usunięcia do dnia 18 grudnia 2013 r. Wystawił 30 września 2013 r. fakturę, mimo że etap IIIa nie był zakończony. Pozwany nie zwrócił faktury, licząc że powód usunie niezwłocznie wszelkie usterki. Powód przyznał, że dostarczony przez niego system nie działa prawidłowo, podejmował prace w celu optymalizacji pracy systemu, stąd pozwany wyraził zgodę na dokonywanie płatności częściowych za etap IIIa. W listopadzie 2014 r. system (...) nadal nie działał prawidłowo, więc pozwany stanowczo odmówił zapłaty za niezrealizowane prace, a powód 11 grudnia 2014 r. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Powód zasugerował, że system (...) mógłby być doprowadzony do należytego stanu w ramach usług serwisowych, pod warunkiem zawarcia umowy o świadczenie takich usług. Wobec uwag zamawiającego o podjęcie kroków w celu przywrócenia należytej funkcjonalności systemu (...), pozwany 12 stycznia 2015 r. zlecił (...) Spółce z o.o. dokonanie analizy działania tego systemu, a 8 kwietnia 2015 r. zawarł z tą spółką umowę na dokończenie prac przerwanych przez powoda. Pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu i podniósł zarzut potrącenia wierzytelności powoda w kwocie 89 172,48 zł z wierzytelnością wzajemną pozwanego z tytułu szkody wynikłej z nienależytego wykonania zobowiązania przez powoda w łącznej wysokości 159 285 zł, na którą składają się należności z 4 faktur.

Sąd ustalił:

W dniu 31 lipca 2012 r. pozwany jako wykonawca i powód – podwykonawca zawarli umowę, na mocy której powód zobowiązał się wykonać część zamówienia (w ramach systemu e-Bezpieczeństwo – część wskazanego w §1 zamówienia, uzyskanego przez wykonawcę), obejmującą dostawę i wdrożenie systemu (...) i komponenty dodatkowe. W wykonaniu systemu miał uczestniczyć oprócz podwykonawcy również wykonawca. Termin wykonania całego zadania określono na 30 listopada 2014 r, przy czym etapu IIIa – do 30 września 2013 r. Umowa zawierała harmonogram prac od etapu I do IVb i przewidywała wynagrodzenie ryczałtowe za należyte wykonanie przedmiotu umowy w wysokości 1 230 000 zł brutto, przy czym za etap I wynosić ono miało 40%, za II – 10%, a za IIIa – 40%. W tym etapie strony miały dokonać implementacji docelowej wersji systemu, w szczególności podwykonawca miał uruchomić docelową wersję systemu obejmującą (...) i komponenty dostarczone przez

dowód: umowa – k.54-71

W dniu 31 lipca 2012 r. pozwany jako wykonawca i powód – podwykonawca zawarli umowę, na mocy której powód zobowiązał się wykonać część zamówienia (w ramach systemu e-Bezpieczeństwo – część wskazanego w §1 zamówienia, uzyskanego przez wykonawcę), obejmującą dostawę i wdrożenie systemu (...) i komponenty dodatkowe. W wykonaniu systemu miał uczestniczyć oprócz podwykonawcy również wykonawca. Termin wykonania całego zadania określono na 30 listopada 2014 r, przy czym etapu IIIa – do 30 września 2013 r. Umowa zawierała harmonogram prac od etapu I do IVb i przewidywała wynagrodzenie ryczałtowe za należyte wykonanie przedmiotu umowy w wysokości 1 230 000 zł brutto, przy czym za etap I wynosić ono miało 40%, za II – 10%, a za IIIa – 40%. W tym etapie strony miały dokonać implementacji docelowej wersji systemu, w szczególności podwykonawca miał uruchomić docelową wersję systemu obejmującą (...) i komponenty dostarczone przez

wykonawcę, uwzględniającą uzgodnienia z okresu pilotażu, bez konieczności zmiany środowiska i ponownej instalacji. Warunkiem wystawienia przez powoda faktury miało być podpisanie protokołu odbioru etapu.

dowód: umowa – k. 9-14

W dniu 10 października 2013 r. pracownik pozwanego K. M. przesłał powodowi proponowaną treść przekazania systemu e-Bezpieczeństwo w zakresie obejmującym etap IIIa. Dyrektor Departamentu Informatyki pozwanego – M. D. wysłał powodowi projekt protokołu odbioru przejęcia od podwykonawcy autorskich praw majątkowych do docelowej wersji systemu e-Bezpieczeństwo – system (...) w wersji 3.2.1. wraz z wprowadzonymi zmianami wynikającymi z etapu III. Przekazał uwagi do działania systemu, stwierdzając, że przyjmuje go warunkowo. W piśmie z 10 grudnia 2013 r. zgłosił uwagi do efektów pracy powoda, natomiast w mailu z 30 stycznia 2014 r. przesłał protokół odbioru za etap IIIa, prosząc o weryfikację, podpisanie i odesłanie skanu dokumentu. Deklarował częściową zapłatę, kolejną warunkując rozwiązaniem kluczowych kwestii zawartych w protokole odbioru. W mailu z 26 lutego 2014 r. M. D., podnosząc szereg uwag do prac wykonanych przez powoda i braku porozumienia, stwierdza, że pozwany nie akceptuje etapu IIIb, a w mailu z 3 marca 2014 r. nie potwierdził również wykonania etapu IIIa. Powód z kolei w licznej korespondencji, m.in. w piśmie z 23 kwietnia 2014 r.

i rozmowach podnosił brak współpracy pozwanego w realizacji zadania. Ostatecznie pismem z 11 grudnia 2014 r. odstąpił od umowy, podnosząc że pozwany nie wywiązał się ze zobowiązań technicznych, formalnych i finansowych, natomiast pismem z 17 marca 2015 r. wyraził wolę podpisania nowej umowy na serwis utrzymania systemu, wobec utworzenia

w (...) Urzędzie Wojewódzkim środowiska przedprodukcyjnego dla systemu e-Bezpieczeństwo z założenia identycznego ze środowiskiem systemu.

dowód: korespondencja – k.94-97, 104-106, 114-117, 120, 129-134, k.136-138, 152, 199, 200, 204

W dniu 30 września 2013 r. powód wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 492 000 zł z terminem płatności 29 listopada 2013 r. – za realizację etapu IIIa projektu „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności woj. (...) – część II. Administracja rządowa”, realizowanego na rzecz (...) Urzędu Wojewódzkiego”. Pismem z 18 listopada 2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 89 172,48 zł na podstawie powyższej faktury. W dniu 18 lutego 2015 r. pozwany potwierdził saldo, tj. zobowiązanie wobec powoda na kwotę 89 172,48 zł. Potwierdzenie to podpisali: prezes zarządu pozwanego - Z. K. i prokurent - M. D..

dowód: faktura – k.5, wezwanie – k.6, potwierdzenie salda – k.8 (376)

Strony nie doszły do porozumienia i nie podpisały protokołu odbioru prac etapu III, natomiast zamawiający – Wojewoda (...) oraz pozwany w dniu 30 września 2013 r. sporządzili i podpisali raport z wykonania oraz protokół odbioru etapu IIIa z wynikiem pozytywnym przy stwierdzeniu, że „zamawiający odbiera przedmiot umowy bez uwag”. Podobnie, z pozytywnym wynikiem, zamawiający odebrał etapy: IIIb, IV a i IVb.

dowód: raporty i protokoły – k.263-271, 252-262

Powód przy realizacji zadania kontaktował się często bezpośrednio z zamawiającym. Prace miały zawiły charakter z punktu widzenia metodologicznego, nie udało się zrealizować wszystkich funkcjonalności, bo to nie był jeden punkt, gdy zmieniło się jeden element, z drugiej strony wyskoczył „krzaczek”, nie można było powiedzieć, że system nie działa, ale pewne sprawy wymagały poprawienia, bo np. wolno działał system uruchamiania map. Strony pytane przez zamawiającego o funkcjonowanie systemu rozbieżnie odpowiadały o przyczynach problemów, przerzucały na siebie odpowiedzialność. Przedmiot umowy został odebrany przez zamawiającego w całości, w pewnych okresach dobrze działał, potem nie. Problemy były różne, do dzisiaj też występują, np. nie udało się usunąć problemów z ergonomią i wydajnością, co może nie leżeć po stronie wykonawców, a innego systemu, informatycznego, wykonanego przez inny podmiot

dowód: zeznania świadka J. A. – pracownika (...), urzędnika zarządzania kryzysowego – akta VII GCps 17/16 (k.51, 52)

Pozwany w dniu 12 stycznia 2015 r. zlecił spółce z o.o. (...) analizę wydajności systemu e-Bezpieczeństwo za kwotę 25 000 zł, a 8 kwietnia 2015 r. zawarł z nią umowę wykonanie prac konserwacyjnych, przeglądu systemu oraz prac wdrożeniowych.

dowód: zamówienie – k.207, umowa – k.212-216

W dniu 20 marca 2015 r. powód zawarł umowę zlecenia ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (...), reprezentowaną przez prezesa zarządu J. P., na podstawie której zleceniobiorca zobowiązał się do udzielania porad i konsultacji prawnych

w sprawach dotyczących zarządzania zobowiązaniami i należnościami powoda,

w szczególności w zakresie negocjowania warunków zapłaty i egzekwowania należności. J. P. reprezentował powoda od początku obowiązywania umowy, kontaktując się mailowo z pozwanym.

dowód: umowa – k.25, 26, korespondencja

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty oraz spójne

z nimi zeznania świadka: G. M. (rozprawa z 28.04.2016 r, k.409, 411), który zeznał, że współpraca stron była trudna ze względu na niesprecyzowane wymagania,

a przyczynę usterek mogła stanowić zmiana konfiguracji środowiska poza działaniem powoda; prezesa zarządu powoda – A. S. (k.), który wskazuje na podobne problemy przy realizacji prac; świadka K. M. (k.34-36 akt VIII GCps 17/16), który zeznał m.in., że „rzeczywiście funkcjonalności systemu zostały zrealizowane, natomiast jego użytkowość na poziomie pracy, zwłaszcza dyżurnego, była niewystarczająca, testy akceptacyjne etapu 3a i 3b zostały odebrane, natomiast scenariusze nie zawierały co do zasady zagadnień ergonomicznych”, świadka J. A. (k.409, 411).

Sąd zważył:

W pierwszej kolejności Sąd, wbrew zarzutowi pozwanego, przyjął, że reprezentujący powoda pełnomocnik J. P. był umocowany do działania w imieniu powoda. Art. 87 § 1 k.p.c. stanowi, że pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny,

w sprawach własności przemysłowej także rzecznik patentowy, a w sprawach restrukturyzacji i upadłości także osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego, a ponadto osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony oraz osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, współuczestnik sporu, jak również małżonek, rodzeństwo, zstępni lub wstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia. Powoda łączy umowa stałego zlecenia ze spółką z o.o. (...), której prezesem zarządu jest J. P., współpracujący z powodem od początku obowiązywania umowy między stronami, co wskazuje na stały charakter zlecenia. Nie jest to więc zlecenie upoważniające do prowadzenia jednej, konkretnej sprawy. Nadto zakres zlecenia i pełnomocnictwa obejmuje przedmiot sprawy. Powołany art. 87 § 1 k.p.c. nie ogranicza możliwości przyjęcia zlecenia do osób fizycznych. W przypadku osoby prawnej – spółki z o.o. – zgodnie z art. 201 § 1 k.s.h. - zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę.

Strony łączyła umowa o dzieło uregulowana w przepisie art. 627 k.c, który stanowi, że przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Dowody zgromadzone w sprawie pozwalają na ustalenie, że powód wykonał prace objęte etapem IIIa i z tego tytułu zasadnie domaga się zapłaty reszty wynagrodzenia, wynikającego z faktury VAT nr (...). Wprawdzie umowa stron warunkowała wystawienie faktury wcześniejszym podpisaniem protokołu odbioru, jednak jego brak nie może decydować o braku zapłaty na rzecz powoda, zwłaszcza że prace te zostały odebrane przez zamawiającego. Niewątpliwie system wymagał usunięcia stale występujących problemów, lecz te zgłaszane są do dzisiaj. Świadek J. A. ocenił, że zadanie wykonane zostało w 95%, a tej reszty „brakowało do satysfakcji” i nie do końca był pewien, kto ponosi odpowiedzialność za taką sytuację.

O tym, że dochodzona należność służy powodowi, świadczy potwierdzenie salda przez pozwanego oraz zgłoszenie własnej wierzytelności do potrącenia.

Oświadczenie o potrąceniu oraz zarzut potrącenia z formalnego punktu widzenia zgłoszone zostały prawidłowo, bo przez pełnomocnika pozwanego, umocowanego do dokonania tej czynności, przesłane bezpośrednio powodowi. Zarzut ten nie mógł jednak podlegać merytorycznemu badaniu w niniejszym postępowaniu, toczącemu się na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, z uwagi na przepis art. 493 § 3 k.p.c, zgodnie z którym do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 k.p.c.

Art. 485 § 1 k.p.c. stanowi, że sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a okoliczności uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu:

- 1) dokumentem urzędowym;
- 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;
- 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu;
- 4) zaakceptowanym przez dłużnika żądaniem zapłaty, zwróconym przez bank i niezapłaconym z powodu braku środków na rachunku bankowym.

Zgłoszona przez pozwanego należność nie została oparta na żadnym z powyższych dokumentów, nie ma też charakteru roszczenia wymienionego w §2, 2a lub 3 art. 485 k.p.c.

Z kolei nakaz zapłaty wydany został na podstawie potwierdzenia salda (k.8 – uznanego przez Sąd za oryginał, który faktycznie złożony został w toku postępowania – k.376), podpisanego przez osoby uprawnione do reprezentacji pozwanego oraz wezwania do zapłaty. Ten pierwszy dokument ma charakter pisemnego oświadczenia dłużnika o uznaniu długu.

Z powyższych względów Sąd uznał roszczenie powoda za udowodnione i uzasadnione przepisem art. 627 k.c, natomiast nie znalazł podstaw do zastosowania art. 498 k.c.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c.

SSO Iwona Wańczura